

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปล่อยชั่วคราวในระหว่างการพิจารณาคดีเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เข้ามาคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหา (จำเลย) ในกรณีที่บรรเทาความเดือดร้อนเมื่อถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำความผิด และการปล่อยชั่วคราวนี้ยังหมายความรวมถึงการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน โดยมีประกันและหลักประกัน หรือการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันและหลักประกันเลย แต่ข้อเท็จจริงในปัจจุบันสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่มีประกันและหลักประกันกรณีเข้ามาขอตัวรับทราบข้อกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134¹ นั้น สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา (จำเลย) มักจะได้รับการปฏิบัติในชั้นศาลไม่เท่าเทียมกัน คำว่า “ผู้ต้องหาคือประชาชนในคดี”² มักจะถูกกละเลยไม่ได้รับการปฏิบัติให้เสมอภาคกัน โดยเฉพาะในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับนั้น ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาแล้ว ในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนจะไม่จัดให้มีการประกันตัว เพราะถือว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ถูกจับกุมจึงมิได้มีการควบคุมตัว อีกทั้งอัตราโทษจำคุกไม่สูงมากนัก เพียงแต่แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้วก็ปล่อยตัวไปโดยให้สาบานตัวว่าจะมาพบพนักงานสอบสวนตามกำหนดนัดรายงานตัวเท่านั้น ซึ่งหากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ก็จะส่งสำนวนความเห็นพร้อมตัวผู้ถูกกล่าวหาให้พนักงานอัยการพิจารณา และในชั้นพนักงานอัยการเมื่อพิจารณาสำนวนคดีแล้ว แล้วในทางปฏิบัติจะให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบกำหนดนัดแล้วปล่อยตัวไปโดยให้สาบานว่าจะมาพบตามกำหนดนัดเท่านั้น ไม่ได้จัดให้มีประกันตัวเช่นกัน

¹ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วจึงแจ้งข้อหาให้ทราบ...”

² คณิต ณ นคร. (2555). *กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา*. หน้า 135.

แต่ในชั้นศาลแล้ว เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำฟ้องพร้อมตัวผู้ถูกกล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 165³ แล้วการใช้ดุลพินิจของศาลบางท่านมักจะสั่งให้มีการประกันตัวในชั้นศาล ส่งผลให้ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหา (จำเลย) ถูกควบคุมตัว สิทธิและเสรีภาพ ถูกกระทบแทนที่จะให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยไปเตรียมตัวหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง หรือหากเป็นกรณีที่ได้กระทำผิดจริงก็ควรให้มีโอกาสในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น โอกาสพบและปรึกษาทนายความ หรือโอกาสไปจัดหาค่าสินไหม มาบรรเทาผลร้ายให้แก่ผู้เสียหาย เป็นต้น ส่งผลให้ในคดีบางคดี เช่น คดีที่เป็นความผิดต่อส่วนตัว ซึ่งสามารถไกล่เกลี่ยในชั้นศาลได้ หรือคดีที่เกิดจากการจราจร (ผู้กระทำไม่มีเจตนากระทำผิด) ได้รับการพิจารณาคดีล่าช้า และผู้เสียหายในคดีได้รับการเยียวยาบรรเทาผลร้ายเป็นเวลาช้านาน ซึ่งน่าจะผิดหลักการความเสมอภาคกันในกฎหมายตามหลักมาตรฐานสากลและหลักนิติธรรม หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และหลักการอำนวยความยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 3 วรรคสอง มาตรา 4, 26, 30, 39 และ 40 (1) (7) และไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499⁴ หรือบางคดีเมื่อผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าในวันถูกฟ้องต่อศาลแล้วจะต้องมีการประกันตัวในชั้นศาล และเมื่อจัดเตรียมหลักทรัพย์ประกันไม่ได้แล้วก็มักจะหลบหนี พนักงานอัยการไม่สามารถฟ้องคดีได้ ทำให้มีคดีค้างพิจารณาและผู้เสียหายไม่ได้รับการชดใช้ในทางทรัพย์สิน หรือเมื่อผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยถูกฟ้องต่อศาลแล้วบางคดีจำเลยไม่มีเงินซื้อหลักทรัพย์ประกัน (ปัจจุบันมีบริษัทขายหลักทรัพย์ประกันอิสราฟ) ซึ่งหากรับสารภาพตามฟ้องศาลก็จะลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 78 ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยมักจะเลือกจำคุกเนื่องจากอัตราโทษไม่สูงมาก ส่งผลให้เป็นปัญหา “คดีล้นศาล คนล้นคุก” ตามมา ส่วนผู้เสียหายก็จะได้รับการเยียวยาชดใช้ค่าสินไหมทางอาญาหรือได้รับชดใช้ในทางทรัพย์สินล่าช้า หรือหากจะไปฟ้องร้องทางแพ่งก็ทำให้เสียเวลามาก ส่งผลให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยไม่มีโอกาสได้ต่อสู้คดีพิสูจน์ข้อกล่าวหาเท่าที่ควร ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยบางคนอาจมิได้กระทำผิดจริง หรือหากกระทำผิดจริงก็อาจจะมีเหตุยกเว้นโทษ เหตุบรรเทาโทษก็ได้ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามหลักอำนวยความยุติธรรมตามกฎหมาย

³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, มาตรา 165 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “ในคดีซึ่งพนักงานอัยการเป็นโจทก์ในวันไต่สวนมูลฟ้อง ให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล...”

⁴ สารະคำคัญของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 นั้น เพื่อให้คดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์จำนวนน้อย หรือคดีอาญาที่มีอัตราโทษไม่สูงมากเป็นคดีเล็กๆ น้อยๆ ให้ได้รับการพิจารณาโดยเร็ว สะดวก ประชาชนได้รับการอำนวยความยุติธรรมอย่างทั่วถึง และรวดเร็ว ฟ้องได้โดยสะดวกไม่ทำให้คดีค้างพิจารณาในศาลนานเกินไป.

เมื่อในปัจจุบันระบบกฎหมายอาญาเป็นที่ยอมรับกันว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยเป็นประธานในคดีแล้ว การให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย จึงถือเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการดำเนินคดีอาญาในระบบกล่าวหาและถือเป็นผู้ตั้งข้อหาหรือผู้ตั้งข้อหาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับความคุ้มครองตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Universal Declaration of Human Rights) โดยสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยจะต้องได้รับการโอกาสในการแก้ข้อกล่าวหา หรือมีสิทธิในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่ ซึ่งคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา 25 ถือว่าเป็นคดีที่มีโทษเล็กน้อย แม้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 มาตรา 20⁵ ยังกำหนดให้ต้องฟ้องผู้ต้องหาที่ให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหาโดยพนักงานสอบสวนไม่จำเป็นต้องทำการสอบสวน ซึ่งเป็นข้อยกเว้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120 และมาตรา 121⁶ และเจตนารมณ์พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 ยังกำหนดให้ฟ้องคดีโดยรวดเร็วก็เพราะว่า คดีที่พิจารณาพิพากษาในศาลแขวงเป็นคดีอาญาเล็กๆ น้อยๆ อัตราโทษไม่สูงมากนักและผู้เสียหายมีโอกาสได้รับการบรรเทาผลร้ายอย่างรวดเร็ว ไม่ทำให้คดีค้างพิจารณาในศาลเป็นเวลานาน ผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยที่รับสารภาพผิดและได้ชดใช้ค่าเสียหายก็อาจได้รับการรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษ แล้วแต่กรณี แม้จะเป็นการลดปริมาณคดีในศาลได้ก็จริง แต่ความเป็นจริงในปัจจุบันการพิจารณาคดีของศาลในคดีที่ผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยเข้าพบพนักงานสอบสวนเพื่อมอบตัวโดยมิได้ถูกจับกุมตามมาตรา 134 และประสงค์จะต่อสู้คดี ผู้พิพากษาบางคนยังใช้ดุลพินิจในการให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาโดยมีมาตรฐานการใช้ดุลพินิจไม่เหมือนกัน หรือแม้แต่ในศาลเดียวกันก็ตามผู้พิพากษาแต่ละคนยังใช้ดุลพินิจไม่เหมือนกันในคดีประเภทนี้ เช่นคดีในความผิดอันยอมความได้ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเข้าพบพนักงานสอบสวน และพนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการฟ้องผู้ถูกกล่าวหาต่อศาล ศาลก็จะนัดสอบคำให้การ หรือนัดไต่ถาม

⁵ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499, มาตรา 20 บัญญัติว่า “ในคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลแขวงที่จะพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหาต่อพนักงานสอบสวนให้พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหามายังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องศาลโดยมิต้องทำการสอบสวน และให้ฟ้องด้วยวาจา...”

⁶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, มาตรา 120 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล โดยมิได้มีการสอบสวนในความคิดนั้นก่อน”

มาตรา 121 บัญญัติว่า “พนักงานสอบสวน มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่ถ้าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ”

และในระหว่างก่อนถึงวันนัดนี้อาจจะประมาณสองอาทิตย์ หรือหนึ่งเดือน ผู้พิพากษาบางคนก็ประทับฟ้องโดยปล่อยจำเลยไปเพียงให้จำเลยสาบานตัวว่าจะมาตามกำหนดนัดเท่านั้น แต่บางคนก็จัดให้มีการประกันตัว หากไม่มีหรือหาหลักทรัพย์ประกันไม่ทันก็จะใช้วิธีตั้งขังระหว่างพิจารณาคดี ทำให้สิทธิและเสรีภาพในการต่อสู้คดีพิสูจน์ความจริงของจำเลยในคดีประเภทนี้ถูกระทบไม่มีโอกาสในการแก้ข้อกล่าวหา หรือขาดโอกาสในการเยียวยาบรรเทาผลร้ายให้แก่ผู้เสียหายหากมีการไต่ถามเกี่ยวกับคดี

ในการดำเนินคดีอาญานั้น ถึงแม้ว่าผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยจะเป็นประธานในคดี แต่ในบางกรณีก็อาจมีความจำเป็นที่รัฐต้องเอาตัวบุคคลมาไว้ในอำนาจรัฐ⁷ เนื่องจากในการดำเนินคดีอาญาอาจจะต้องมีการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา ในการฟ้องต้องมีตัวผู้ต้องหาส่งศาล ในการดำเนินคดีในศาลต้องกระทำต่อหน้าจำเลย กรณีจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยไว้ในระหว่างดำเนินคดีเพื่อให้การสอบสวนเป็นไปได้โดยเรียบร้อย เพื่อประกันการมีตัวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในการดำเนินคดีและเพื่อประกอบการบังคับโทษ แต่การที่ศาลจะควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาที่น่าจะใช้กับคดีอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป ซึ่งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 88 และมาตรา 110 ให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจได้ แต่ในคดีเล็กน้อยศาลควรจะใช้ดุลพินิจให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศในการปล่อยผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยในข้อหาที่เข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเพียงผู้ถูกกล่าวหาเท่านั้นยังมีคำพิพากษาว่ากระทำผิดจริง ตามหลักมาตรฐานสากลไม่ว่าจะเป็นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) หรือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant of Civil and Political Rights) ได้บัญญัติรับรองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาและจำเลยในคดีอาญาไว้ว่า “บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาด้วยความผิดทางอาญามีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นในระหว่างการดำเนินคดี ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำผิดมิได้” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 39, 40 ก็ได้บัญญัติรับรองหลักการเรื่อง “the presumption of innocence” ไว้เช่นเดียวกัน

การควบคุมหรือขังผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยที่เข้าพบพนักงานสอบสวน โดยมีได้ถูกจับกุมไว้ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ก็เพียงเพื่อประโยชน์แห่งความสะดวกในการดำเนินคดี ซึ่งเท่ากับเป็นการลงโทษบุคคลดังกล่าวไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะพิสูจน์ได้ว่าเขาได้กระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหาหรือไม่เพียงใด เพราะนอกจากทำให้สิทธิและเสรีภาพในร่างกายของ

⁷ ฉัตรชัย ตังคนานุกุลชัย. (2549). *การประกันตัวในคดีอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีการประกันภัยอิสรภาพ*. หน้า 1.

บุคคลผู้นั้นต้องสูญสิ้นไปแล้ว ยังเป็นการปิดกั้นไม่ให้ผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยนั้นมีโอกาสในการที่จะไปแสวงหาพยานหลักฐานในการต่อสู้คดีอีกด้วย จึงถือเป็นการปฏิบัติที่ขัดกับหลัก “the presumption of innocence” ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญในการดำเนินคดีอาญาดังกล่าว เพราะแม้ว่าในการควบคุมตัวนั้นหากมีการพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยกระทำผิดจริงตามข้อกล่าวหา ปัญหาดังกล่าวนี้จะสามารถแก้ไขเยียวยาได้ด้วยการที่ให้ศาลคิดหักวันควบคุมหรือกักขังออกจากโทษตามคำพิพากษาได้ก็ตาม แต่สำหรับคดีที่ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะจำเลยมิได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหา นั้น การคุมขังบุคคลนั้นไว้ในระหว่างการพิจารณาย่อมทำให้เขาต้องสูญเสียอิสรภาพไปโดยไม่เป็นธรรม เพราะเขาต้องได้รับความเสียหายและถูกตั้งข้อรังเกียจจากสังคมว่าเป็นคนชั่วกึ่งที่ระวางตลอดระยะเวลาที่ถูกควบคุมตัวอยู่ อันส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคมของผู้นั้นอีกด้วย โดยที่รัฐไม่มีทางที่จะแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่จำเลยดังกล่าวได้เลย

อีกประการหนึ่งการที่หน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมใช้ดุลพินิจไปในทางควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในระหว่างพิจารณาคดีโดยมิได้เกิดจาก “เหตุแห่งความจำเป็นที่จะเอาตัวไว้ในอำนาจรัฐ” ยังอาจก่อให้เกิดปัญหานักโทษล้นเรือนจำ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ผู้ต้องขังมีสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดยัดเยียด ไม่ถูกสุขลักษณะ และยังทำให้การปฏิบัติงานของราชทัณฑ์ไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย จากการศึกษาตัวเลขสถิติของผู้ต้องขังจะพบว่าประมาณร้อยละ 90 ของผู้ที่ถูกคุมขังอยู่นั้น⁸ คือคนที่อยู่ในกลุ่มระดับล่างที่มีรายได้น้อยและผู้ต้องขังเหล่านี้เกือบร้อยละ 40 เป็นผู้ต้องขังระหว่างการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งถ้าบุคคลดังกล่าวนี้ได้รับโอกาสให้ปล่อยชั่วคราวโดยมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ ปัญหาคดีล้นศาลคนล้นคุกก็จะมีแนวโน้มลดลง คงเหลือแต่คดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเท่านั้น

นอกจากนี้ในคดีความผิดเล็กน้อยและหากการพิจารณาคดีล่าช้า การควบคุมตัวจำเลยไว้โดยที่จำเลยไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราวแล้ว บางครั้งก็มีผลเป็นการปิดกั้นการอำนวยความสะดวกให้แก่จำเลยได้ เช่น ในกรณีที่จำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานลักทรัพย์ซึ่งเป็นความผิดเล็กน้อย และจำเลยให้การปฏิเสธหรือต่อสู้คดีโดยไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว ทนายจำเลยก็อาจจะแนะนำให้จำเลยรับสารภาพ เพราะถ้าจำเลยรับสารภาพแล้วศาลจะพิพากษาคดีเลย จำเลยก็มีโอกาสได้ออกจากเรือนจำทันทีเนื่องจากจำเลยถูกควบคุมตัวมาเป็นระยะเวลาเกินกว่าโทษที่จะได้รับแล้ว ซึ่งในกรณีเช่นนี้แม้จำเลยจะไม่ได้กระทำผิดและยังอยากจะสู้คดีต่อไปก็ตาม แต่เมื่อกลับมาคำนึงถึงอิสรภาพที่จะได้รับการปล่อยตัวแล้ว จำเลยส่วนใหญ่ก็มักจะคำนึงถึงอิสรภาพของ

⁸ แหล่งเดิม. หน้า 1.

ตัวเองมากกว่าการที่จะมาต่อสู้คดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนต่อไป พฤติการณ์เช่นนี้มีเกิดขึ้น อยู่เสมอมา และที่ผ่านมาในหลายคดีจำเลยถูกคุมขังนานกว่าระยะเวลาที่ฟ้องโทษจำคุกเสียอีก

ข้อเท็จจริงที่มีอาจปฏิเสธได้อีกกรณีหนึ่งว่า เมื่อบุคคลใดก็ตามถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาบุคคลนั้นย่อมได้รับความเดือดร้อนยิ่ง ไม่เพียงแต่บุคคลผู้นั้นแต่ผู้เดียว แต่หาก รวมถึงบุคคลในครอบครัวของผู้นั้นด้วย เพราะถึงแม้ประเทศไทยจะได้ยอมรับหลักการที่ว่า ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยต้องได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ก่อนที่จะได้รับการ พิจารณาพิพากษาจากศาล (Presumption of innocence) แต่ในความเป็นจริงแล้วองค์กรใน กระบวนการยุติธรรมกับปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยที่ยังมิได้รับการพิจารณาพิพากษาว่าเป็น ผู้กระทำความผิดเสียแล้ว แม้ในปัจจุบันนี้กฎหมายจะได้บัญญัติมาตรการต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับ หลักเกณฑ์มาตรฐานสากล และคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิ การมีทนายความ หรือสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาต่อเนือง รวดเร็ว และเป็นธรรม หรือมีโครงการ ประกันอิสรภาพในกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา แต่มาตรการทางกฎหมาย เกี่ยวกับการประกันตัวและปล่อยชั่วคราวในปัจจุบันนั้น แม้จะได้รับการแก้ไขและบัญญัติคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยไว้อย่างมากมายแต่สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่ยังไม่ได้รับการ คุ้มครองอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะในทางปฏิบัติผู้พิพากษาบางคนจะใช้ดุลพินิจให้ปล่อยชั่วคราวโดย มีหลักประกันเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งขอบเขตในการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษานี้ก็ยิ่งขาดความชัดเจน อยู่มาก และในการที่ผู้พิพากษาจะอนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราวนั้นผู้พิพากษาบางคนจะ ให้ ความสำคัญกับหลักประกันอันเป็นเงื่อนไขสำคัญในการที่จะมีคำสั่งอนุญาตให้มีการประกันตัวหรือ ปล่อยตัวชั่วคราว

การปล่อยชั่วคราวในระหว่างคดี จึงเป็นมาตรการผ่อนคลายเป็นทางกฎหมายที่จะเข้ามา ช่วยคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ที่ถูกกล่าวหาในคดีอาญาซึ่งได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ บริสุทธิ์ เพื่อเป็นหลักประกันที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเองได้ อย่างเต็มที่ โดยเป็นมาตรการผ่อนคลายเป็นการจำกัดเสรีภาพในร่างกาย หรือเสรีภาพในการเคลื่อนไหว เปลี่ยนที่ทางของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย และทำให้เกิดหลักประกันได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยจะ มาศาลตามกำหนดนัด เพื่อตอบคำถามและรับการพิจารณาคดี แต่จากข้อสันนิษฐานที่ว่าผู้ถูก กล่าวหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าเขามีความผิด ทำให้เห็นว่าเขาไม่ควร จะต้องได้รับความเสียหายในทางร่างกายและจิตใจขณะรอการพิจารณาคดี ดังนั้น ผู้พิพากษาจึงควร ที่จะมีความมาตรฐานการใช้ดุลพินิจในการให้ประกัน หรือปล่อยชั่วคราว ในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณา พิจารณา ในกรณีที่ผู้ต้องหา หรือจำเลยมิได้ถูกจับแต่เข้ามาขอตัวต่อพนักงานสอบสวนตาม

⁹ คณิต ณ นคร. เล่มเดิม. หน้า 369.

มาตรา 134 ต้องปล่อยผู้ถูกกล่าวหา หรือจำเลยประเภทนี้ไปเพื่อให้โอกาสในการแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ตามหลักรับฟังความทุกฝ่ายโดยไม่ต้องจัดให้มีหลักประกันแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการในการปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาในมาตรา 110 แบ่งแยกหลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราวออกเป็น 2 ประเภทคือคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน 5 ปีขึ้นไป และคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี แต่ในส่วนของข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกประกันหรือหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 ได้แยกหลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราวออกเป็นคดี 4 ประเภทใหญ่ๆ ตามอัตราโทษเป็นสำคัญ คือ 1) คดีความผิดโทษหรือโทษปรับสถานเดียว 2) คดีที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ 3) คดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี 4) คดีที่มีอัตราโทษจำคุกเกิน 5 ปี ผู้เขียนเห็นว่าการแบ่งหลักเกณฑ์ในการปล่อยชั่วคราวตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยนั้น ให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวแคบกว่าหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ดังนั้น หากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยไม่บัญญัติหลักเกณฑ์ในเรื่องการให้อำนาจศาลในการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวให้ชัดเจนกว่านี้แล้ว แม้ข้อบังคับประธานศาลฎีกาจะให้ดุลพินิจอย่างกว้างแก่ศาลมากเพียงใดก็ตาม ศาลบางคนก็ไม่กล้าที่จะใช้ดุลพินิจไปในทางอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันเท่าที่ควรเพราะหากอนุญาตไปแล้วก็อาจจะส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานได้หากมีการร้องเรียนถึงการให้อนุญาตดังกล่าว ผู้เขียนจึงเห็นว่าจากปัญหาดังกล่าวสมควรที่จะมีการบัญญัติหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีการปล่อยชั่วคราวให้ชัดเจนในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อเป็นการรองรับการปฏิบัติงานของศาลให้เหมือนกันทั่วราชอาณาจักร ถึงแม้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 114 จะได้บัญญัติให้ศาลสามารถมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวได้ถึง 3 ประเภท คือปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน ปล่อยชั่วคราวโดยมีประกัน และปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน แต่ในทางปฏิบัติแล้วเจ้าพนักงานหรือผู้พิพากษามักจะพิจารณาอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวโดยให้ความสำคัญกับการให้มีหลักประกันเป็นหลัก ทั้งที่กฎหมายมีบทบัญญัติสนับสนุนให้ศาลใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกต่ำกว่าห้าปีหรือในคดีอื่น มิได้บังคับให้เจ้าพนักงานหรือศาลต้องเรียกให้มีหลักประกันทุกคดีแต่อย่างใด และในการพิจารณาหลักประกันของศาลนั้นแม้ระเบียบราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว พ.ศ. 2548 ข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกหลักประกันในการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2548 และบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางหลักประกันการปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหา หรือจำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2547 จะได้กำหนดให้ศาลใช้ดุลพินิจที่อาจจะพิจารณากำหนดวงเงินประกันให้

มากหรือน้อยกว่าวงเงินประกันที่กำหนดไว้เพียงใดก็ได้ ตามความเหมาะสมในแต่ละคดีได้ก็ตาม แต่ศาลบางคนจะใช้ดุลพินิจแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยทุกคนไม่เหมือนกัน โดยไม่ได้พิจารณาถึงสถานะของบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน ซึ่งในทางปฏิบัติการปล่อยชั่วคราวของเจ้าพนักงานก็ยังยึดติดและเน้นพิจารณาหลักประกันเป็นสำคัญ ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและขัดต่อหลักความเสมอภาคที่ว่า “ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย” เพราะเป็นการปฏิเสธสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยโดยเฉพาะในรายที่เป็นคนยากจน และส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่ควรจะได้รับ การปล่อยชั่วคราวไป ในระหว่างที่เขาได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

เมื่อทางปฏิบัติในการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยไว้ในระหว่างการดำเนินคดีเล็กน้อย กรณีเข้ามอบตัวซึ่งมิได้ถูกจับกุมเป็นไปโดยมิได้พิจารณากันถึง “ความจำเป็น” ในการเอาตัวบุคคลไว้ในอำนาจรัฐและไม่สามารถพึ่งพาใครอื่นได้ ต้องพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เสรีภาพกลับคืนมาแม้จะเป็นการชั่วคราวก็ตามที กรณีจึงทำให้เกิดช่องว่างที่ผิดหลักการของกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ “นายประกันอาชีพ” แทรกตัวเข้ามาทำมาหากินกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีการเอารัดเอาเปรียบและแสวงหาประโยชน์บนความทุกข์ของผู้ถูกกล่าวหาและจำเลย ดังนั้นหากทางปฏิบัติก็ยังมี การเน้นให้ความสำคัญของการปล่อยชั่วคราวที่ต้องมีหลักประกันทุกคดี โดยไม่มีการแยกแยะว่าเป็นกรณีเข้ามอบตัวต่อพนักงานสอบสวน หรือถูกเจ้าพนักงานจับกุมสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยจำนวนมากที่ไม่มีหลักประกันก็จะไม่ได้รับความคุ้มครองใดๆ เลย

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่าในระหว่างการพิจารณาคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี ควรอย่างยิ่งที่จะต้องมิบทัณฑ์ญาติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสนับสนุนในองค์กรในกระบวนการยุติธรรมใช้ดุลพินิจให้มีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยเข้ามอบตัวในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีอย่างชัดเจน เพื่อให้องค์กรดังกล่าวปฏิบัติมีมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นธรรม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1) เพื่อศึกษาแนวความคิด ความเป็นมา หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ตลอดจนขอบเขตของวิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยชั่วคราวผู้ถูกกล่าวหาในคดีเล็กน้อยที่มีอัตราโทษไม่สูง โดยเน้นศึกษาคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้ามอบตัว โดยมิได้ถูกจับกุม และศึกษา

แนวทางกรณีให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันของไทยให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาหรือจำเลย

2) เพื่อศึกษารูปแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และความเหมาะสมในการใช้ดุลพินิจของรัฐในการปล่อยชั่วคราวผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยกรณีที่เข้ามาขอตัวต่อเจ้าหน้าที่รัฐในทางปฏิบัติว่ามีความถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับหรือไม่

3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การใช้ดุลพินิจของศาลที่มีผลกระทบต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยในคดีเล็กน้อย อันทำให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยการขาดโอกาสในการต่อสู้คดี การบรรเทาผลร้าย หรือการไกล่เกลี่ยระหว่างผู้ต้องหาและผู้เสียหาย

4) เพื่อศึกษาการใช้ดุลพินิจขององค์กรต่างๆ เกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในคดีที่มีอัตราโทษอย่างสูงไม่เกินสามปีที่ยังคงใช้ในปัจจุบันสอดคล้องกับหลักกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาเพียงใด โดยเฉพาะในคดีที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้ามาขอตัวควรจะควบคุมตัว หรือปล่อยชั่วคราวหรือไม่อย่างไร

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้ไม่มีความผิดจะปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นจะเป็นผู้ผิด ดังนั้น การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในคดีจึงมีความจำเป็น โดยเฉพาะคดีอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีกรณีเข้ามาขอตัวโดยการปล่อยชั่วคราวไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวแต่อย่างใด และเหตุอันจำเป็นในการควบคุมตัวในนี้เจ้าหน้าที่รัฐยังมีความเข้าใจในทางปฏิบัติคลาดเคลื่อนกันอยู่โดยเฉพาะเหตุที่จะออกหมายจับหรือเหตุที่จะออกหมายขังซึ่งปัจจุบันเป็นเหตุเดียวกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 66 โดยเฉพาะในคดีเล็กน้อยในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ถูกจับกุมเจ้าหน้าที่รัฐควรพิจารณาถึงเหตุอันจำเป็นตามมาตรา 66 (2) ให้อำนาจเหตุที่จะหลบหนี เหตุที่จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือจะไปก่อเหตุอันตรายอื่นอีกหรือไม่เสียก่อนที่จะเรียกให้มีการปล่อยชั่วคราว ซึ่งโดยหลักแล้วหากรัฐไม่มีเหตุที่จะออกหมายจับหรือหมายขังเสียแล้วจะต้องปล่อยตัวทุกกรณีไม่ว่าข้อหาฐานความผิดจะมีอัตราโทษเท่าใด หรืออาจกล่าวได้ว่า “หากมีเหตุอันจำเป็นแล้วรัฐต้องควบคุมตัวทุกกรณี และหากมีเหตุแห่งความร้ายแรงแห่งความผิดแล้วการปล่อยชั่วคราวอาจเป็นข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องควบคุมตัว” นั่นเอง แม้ระเบียบ หรือข้อบังคับของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะได้บัญญัติ

บัญญัติตามรัฐธรรมนูญ หรือตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องเหตุอันจำเป็นในการเอาตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจรัฐแล้ว ก็เป็นการบัญญัติหลักเกณฑ์ไว้กว้างๆ แต่สำหรับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปีคงปล่อยให้เป็นการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐแต่ละคนในการที่เห็นสมควรจะให้ปล่อยชั่วคราวหรือไม่

ดังนั้น ในบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข โดยเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อให้การสนับสนุนการใช้ดุลพินิจขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมให้ใช้ดุลพินิจปล่อยชั่วคราวอย่างชัดเจน โดยเฉพาะกรณีคืออาญาที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้ามาขอตัวต่อเจ้าหน้าที่รัฐและเป็นคดีที่อัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยให้เหมาะสม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยจะศึกษาวิจัยจากเอกสารทางกฎหมายทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นตัวบทกฎหมาย ตำราทางวิชาการ ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความจากวารสารหรือนิตยสารทางกฎหมาย หนังสือพิมพ์ เอกสารประกอบการสัมมนา ความเห็นของนักนิติศาสตร์ แนวคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มาตรการและวิธีปฏิบัติของต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลสารสนเทศใหม่ๆ จากเว็บไซต์ต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อที่จะได้รวบรวมข้อมูลให้เป็นระบบประกอบการศึกษาวิจัย วิเคราะห์และประมวลเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการมุ่งศึกษาถึงรูปแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และความเหมาะสมในการใช้ดุลพินิจขององค์กรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหา หรือจำเลยเข้ามาขอตัวเพื่อพิสูจน์ข้อกล่าวหาในชั้นศาล โดยจะศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎีทางกฎหมาย และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ตลอดจนหลักเกณฑ์ทางกฎหมายและระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวของประเทศไทยเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากลและกฎหมายว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวของต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบถึงแนวความคิด ความเป็นมา หลักเกณฑ์ทางกฎหมาย ขอบเขตของวิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้องหาในเรื่องเหตุที่มีความจำเป็นต้องเอาตัวไว้ในอำนาจรัฐและการปล่อยชั่วคราว ตามระบบกฎหมายไทย ตามหลักมาตรฐานสากลและกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขบทบัญญัติสนับสนุนการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐในการปล่อยชั่วคราวในคดีเล็กๆ น้อยๆ ของไทยให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา รวมทั้งการอำนวยความสะดวกธรรมชาติทางอาญาในด้านการพิจารณาคดีของศาล และของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง และในทางดำเนินงานนิติบัญญัติให้มีความสอดคล้องกัน

2) ทำให้ทราบถึงสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ในคดีเล็กๆ น้อยๆ มีความเสมอภาคกันตามกฎหมาย มีมาตรฐานเท่าเทียมกันทั่วประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

3) ทำให้ทราบถึงการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั่วราชอาณาจักร ในกรณีปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันและหลักประกันในคดีเล็กๆ น้อยๆ ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างเป็นเอกภาพ มีมาตรฐานเดียวกัน ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยเข้ามาขอตัวต่อเจ้าหน้าที่รัฐ

4) ทำให้ทราบถึงการพิจารณาพิพากษาคดีเล็กๆ น้อยๆ ที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีให้เสร็จสิ้นจากศาลโดยเร็ว โดยเฉพาะคดีที่เป็นความผิดอันยอมความได้อาจทำให้เกิดการไกล่เกลี่ย มีการบรรเทาผลร้าย และถอนคำร้องทุกข์ถอนฟ้องไปจากศาล และเป็นการลดปริมาณคดีลงงบประมาณแผ่นดินค่าใช้จ่ายในการพิจารณาคดีตลอดจนถึงค่าใช้จ่ายในการบังคับโทษของกรมราชทัณฑ์อีกด้วย ซึ่งส่งผลให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างปลอดภัย ซึ่งส่วนมากผู้พิพากษาจะตัดสินรอลงอาญาในคดีเล็กน้อยเพื่อให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับสู่ครอบครัวเป็นปกติสุข อันเป็นการลดปัญหาอาชญากรรมที่ไม่รุนแรงได้อีกทางหนึ่งโดยไม่มี ความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวแต่อย่างใด

5) เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวผู้ถูกกล่าวหาที่เข้ามาขอตัวต่อรัฐ ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปีโดยไม่ต้องมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน หรือมีหลักทรัพย์ประกันเลย